

De buxusmot: *Glyphodes perspectalis* (syn. *Diaphania perspectalis*) Lepidoptera, fam. Crambidae

Waardplanten

Buxussoorten zoals *Buxus microphylla*, *B. sempervirens* en *B. sinica*.

Geografische verspreiding

De buxusmot komt van oorsprong uit Azië (Japan, Zuid-Korea, China) en blijkt sinds enkele jaren aanwezig in Baden-Württemberg (Duitsland) en bij Basel (Zwitserland). In 2008 is de soort ook noordelijker in Duitsland gevonden, dichtbij de Limburgse grens.

Biologie

In Zuid-Duitsland komen drie generaties per jaar voor. Het aantal generaties dat in NL kan voorkomen is onbekend, maar zal naar verwachting twee of drie zijn, met de eerste vlinders in april/mei. Vanaf oktober spinnen de rupsen een cocon tussen de bladeren waarin ze in diapauze gaan. Vroeg in het voorjaar worden ze weer actief en vreten verder van de planten tot aan de verpopping. De vlinders leven ongeveer 8 dagen; de eitjes worden in eispiegels afgezet aan de onderzijde van het blad. Bij 20°C duurt de ontwikkeling van ei tot pop ca. 26 dagen, het popstadium duurt ca. 14 dagen.

Fig. 1: adult, normale vorm

Herkenning

De **vlinder** heeft een spanwijdte van ongeveer 4 cm en is daarmee vrij groot. Naast een witte vorm met bruine rand (fig. 1) is er een zeldzame, geheel bruine vorm. De jonge rupsjes zijn vuilgeel en ca. 2 mm groot. Na enkele dagen krijgen ze bruine lengtestrepen; ze zijn dan ca. 5 mm groot. Oudere rupsen zijn felgroen met een zwarte kop, en krijgen een patroon van zwarte stippen en zwarte en lichte lengtestrepen. De volgroeide rups wordt zo'n 4 cm groot. (fig. 2-5).

Fig. 2 (links boven): rupsen 2 dagen oud. Fig. 3 (rechts boven): rups 1 week oud (bij 25°C constant);
Fig. 4 (links onder): 3^e larvale stadium: 11 dagen oud (bij 25°C constant); fig. 5: volgroeide rups (© Walter Schön)

© 2008 Wageningen. Het auteursrecht van deze publicatie berust bij de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande toestemming van genoemde dienst op enigerlei wijze worden vermeerderd, openbaar gemaakt of voor commerciële doeleinden worden gebruikt.

Versie 1.0, auteur Marja van der Straten

De pas gevormde pop is fel groen met donkere en lichtere strepen en vlekken. Naarmate de ontwikkeling vordert, wordt de pop crèmekleurig met bruin doordat de adult zichtbaar wordt door de pophuid heen. De pop is ongeveer 1,7 cm lang (fig. 6 en 7).

De eitjes worden in de vorm van platte eispiegels afgezet aan de onderzijde van het blad en zijn in eerste instantie geelgroen van kleur. Vlak voordat de rupsjes uit het ei komen wordt het zwarte kopje in het eitje zichtbaar (fig. 8 en 9).

Fig. 6, links: pas gevormde pop, rugzijde; Fig.7, rechts: pop enkele dagen voor het 'uit de pop komen', beeld van opzij.

Fig. 8 en 9: eispiegels kort voor het uitkomen van de eitjes: zwarte kopjes van de rupsen zichtbaar (© Colette Walter).

Schadebeeld en waarnemen

Naar verwachting kunnen de rupsen het hele jaar aangetroffen worden en de poppen en vlinders gedurende enkele korte periodes tussen april en september. In de winter zijn de rupsen in rust in een stevige cocon en zijn dan lastig te vinden: het schadebeeld blijft echter goed zichtbaar in de vorm van dode blaadjes, kale takjes en spinsel.

Omdat de rupsen wegkruipen in de plant, waar ze ook verpoppen, is het schadebeeld bij geringe aantasting lastig te zien. Bij recent geknipte planten en haagjes vallen de symptomen het meest op, vooral aan de zijkanten en onderaan de struik (fig. 10).

Foto 10: afgestorven blaadjes en takjes onderaan een haagje (foto Weil am Rhein, Duitsland)

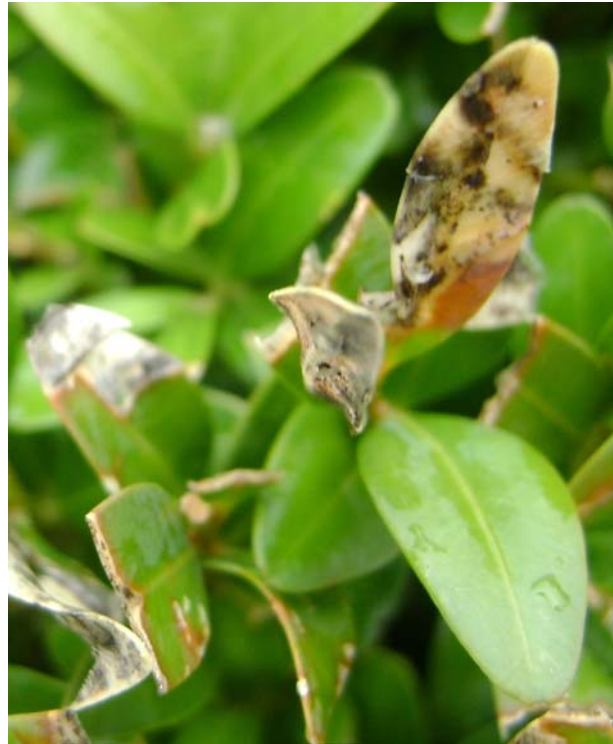
Opvallende symptomen zijn dode en aan elkaar gesponnen blaadjes en 'bladskeletten': blaadjes waarvan alleen het randje nog over is (fig. 11 en 13). Bij nader onderzoek vind je dan spinsel en grauwoene uitwerpselen en eventueel een rups of pop erin (fig. 12 en 15). De pop bevindt zich in een stevig gesponnen cocon. Vaak vind je in het spinsel ook de pikzwarte kopkapsels van de jongere stadia terug (fig. 14, pijltje). Bij grotere hoeveelheden rupsen treedt uiteindelijk kaalvraat van de volledige plant op (fig. 16).

Bovenste rij, Fig. 11 en 12: schadebeeld: dode blaadjes met uitwerpselen
 Middelste rij links, Fig. 13: 'bladskeletten'
 Middelste rij rechts, Fig. 14: oud kopkapsel van de rups (zie pijl)
 Onderste rij links, Fig. 15: volgroeide rups in spinsel
 Onderste rij rechts, Fig. 16: volledig kaalgevreten buxusstruik

De vraatsporen van de zeer jonge rupsen zijn lastig te zien; ze lijken aan de bovenzijde van het blad in eerste instantie op mineergangen of blaasmijnen, doordat de rupsjes aan de onderzijde van het blad het bladmoes afschrappen ((fig. 17-19). De rupsjes beginnen echter al snel bladeren aan elkaar te spinnen waarbij de uitwerpselen zichtbaar zijn als gelige/groene korreltjes (fig. 18-19).

N.B. Op buxus komen ook schimmels voor die bladsterfte veroorzaken, waardoor er eveneens dode delen in de plant ontstaan. *Cylindrocladium buxicola* bijvoorbeeld, veroorzaakt gele blaadjes met zwarte plekken erop waarbij de aantasting aan de toppen van de blaadjes begint (fig. 20). De blaadjes verdrogen en vallen af.

Foto's bovenste rij, fig. 17 en 18: schadebeeld veroorzaakt door eirupsjes; fig. 17. bovenzijde van het blad, fig. 18 onderzijde van het blad.

Foto links onder, fig. 19: spinseldraadjes van jonge rupsen
Foto rechts onder, fig. 20: symptoom van de schimmel *Cylindrocladium buxicola*.

Andere informatiebronnen

Voor meer informatie en foto's, zie:

http://www.lepiforum.eu/cgi-bin/lepiwiki.pl?Glyphodes_Perspectalis

<http://www.klaus-rennwald.de/neubuerger/index.html>

http://www.eppo.org/QUARANTINE/Alert_List/insects/diaphania_perspectalis.htm